

Türkiye Mikobiyotası için Yeni Bir Kayıt (*Hygrocybe calciphila* Arnolds)**Ali Keleş^{1*}, Tolga Polat¹, Kenan Demirel²**¹ Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, MFBE Bölümü, Van.

* alikeles61@yahoo.com

² Ordu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Ordu**Özet:** Bu çalışmada *Hygrocybe calciphila* Arnolds türü ülkemizde ilk kez Kop Dağı'ndan (Bayburt) kaydedilmiştir. Türün makroskobik ve mikroskobik özellikleri belirlenerek kısaca tartışılmıştır.**Anahtar kelimeler:** Mikobiyota, *Hygrocybe*, yeni kayıt, Bayburt, Kop Dağı.**A New Record for Turkish Mycobiota (*Hygrocybe calciphila* Arnolds)****Abstract:** In this study *Hygrocybe calciphila* Arnolds species was determined in Kop Mountain (Bayburt) for the first time in our country. This species has been briefly discussed by determining its macroscopic and microscopic properties.**Key words:** Mycobiota, *Hygrocybe*, new record, Bayburt, Kop Mountain.**Giriş**

Ülkemiz bulunduğu konum ve yeryüzü şekillerinden kaynaklanan iklimsel değişkenliklerinden dolayı zengin bir bitki örtüsüne sahiptir. Bu durum makromantar çeşitliliğinin de oldukça zengin olduğunu göstermektedir. Ülkemizde son yıllarda makromantar çeşitliliğinin tespiti için yapılan çalışmalarda çok fazla artış olmasına rağmen mikobiyotamız henüz tam olarak belirlenememiştir. Bu tür çalışmalar sayesinde ülkemizin biyolojik zenginliği günden güne daha da artmaktadır.

En son yapılan liste çalışmalarına göre ülkemizde makrofunguslar üzerinde yapılan çalışmalar sonucunda 2422 takson belirlenmiştir (Solak ve ark., 2015). Bu sayı Avrupa kıtası ile karşılaştırıldığında oldukça düşüktür. Bu nedenle bu gibi çalışmalara devam edilerek ülkemizin makrofungus çeşitliliğinin zenginleştirilmesi önem arz etmektedir.

Sesli ve Denchev, (2014) ve Solak ve ark., (2015) tarafından Türkiye makrofungusları liste şeklinde verilmiştir. Bundan sonra yapılan bazı çalışmalar şöyledir; Akçay ve Uzun, (2016); Demirel ve ark., (2016); Sesli ve ark.,

(2016); Akata ve Uzun (2017); Sesli ve Vizzini (2017); Uzun ve ark., (2017); Demirel ve ark., (2017); Uzun ve Demirel, (2017); Işık ve Türkekel, (2017). Bu çalışma ile ülkemizin makromantar çeşitliliğine katkı yapılması amaçlanmıştır.

Materyal ve Yöntem

Mantar örnekleri 2011 yılında Kop Dağı (Bayburt) yöresinden toplanmıştır. Arazi çalışmaları esnasında toplanan örneklerin fotoğrafları çekilerek morfolojik ve ekolojik özellikleri kaydedilmiştir. Fungaryuma getirilen mantarlar usulüne uygun olarak kurutulmuş ve fungaryum materyali haline getirilmiştir. Mikroskobik verileri elde etmek için kurutulmuş örnekler kullanılmıştır. Spor boyutları her bir örnekten en az 10'ar ölçüm yapılarak tespit edilmiştir. Örneklerin teşhisi ilgili literatür (Moser, 1983; Buczacki, 1989; Breitenbach ve Kränzlin, 1991) yardımıyla gerçekleştirilmiştir. Makrofungus örnekleri Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Fungaryumu'nda (VANF) muhafaza edilmektedir.

Bulgular

Fungi

Basidiomycota

Basidiomycetes

Agaricales

Hygrophoraceae

Hygrocybe (Fr.) P. Kumm.

Hygrocybe calciphila Arnolds

Sinonim= *Pseudohygrocybe calciphila*

(Arnolds) Kovalenko = *Crepidotus*

caspari Velen. = *Crepidotus*

amygdalosporus Kühner

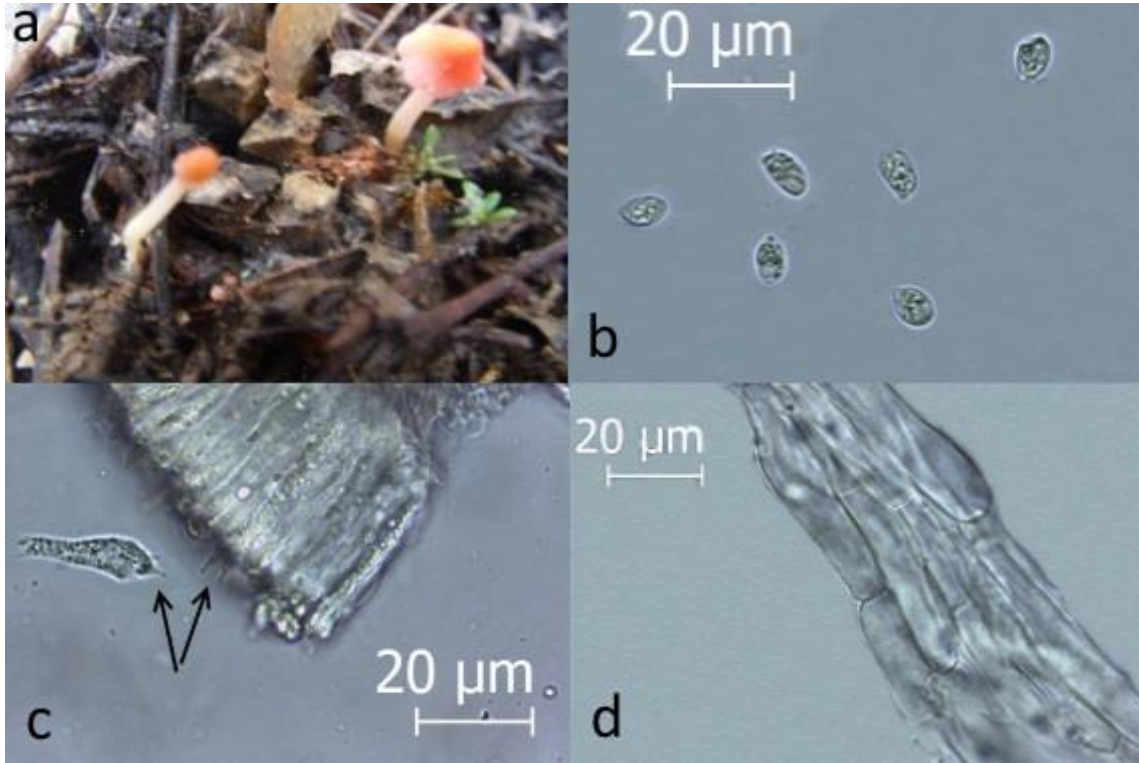
Crepidotus lundellii Pilát *Crepidotus*

subtilis P.D. Orton

Şapka 10-20 mm çapında, gençleri yarı küresel daha sonra merkezden hafifçe çöküntü oluşturacak şekilde geniş ve turuncu-sarımsı renktedir. **Etili**

kısım turuncu sarımsı renkte, tadı ve kokusu bilinmemektedir. **Lameller** aralıklı, hafifçe ortası şişkin, sapa genişçe adnat tarzda bağlı, turuncu-sarımsı renkte görünür. **Sap** 20-30 x 2-3 mm boyutlarında, sarımsı renktedir, yüzeyi düz, silindirik, tabanda beyazımsı hafifçe tüysü yapılar bulunur. **Sporlar** 7-9 x 4.5-5.5 µm boyutlarında, elipsoid ve apikul bulunur, hafif sarımsı-yeşilimsi görünümlüdürler. **Bazidiyumlar** 40-50 x 8-10 µm boyutlarında, klavat, 4 sterigmalı ve bazal kancalıdır. **Şapka derisi** hifleri az veya çok paralel ve 3-6 µm çapındadır (Şekil 1).

Yayılışı Bayburt, Kop Dağı, bitki kalıntıları arası, 40°01'780"K, 40°34'595"D, 2090 m, 04.06.2011, P.136.

Şekil 1. *Hygrocybe calciphila* a. Bazidiyokarları b. Bazid,yosporları c. Bazidiyumları d. Şapka derisi

Tartışma ve Sonuç

Hygrocybe cinsi, *Basidiomycota* bölümünün *Agaricales* takımı içerisinde yer alır. Ülkemizde en az türle temsil

edilen cinsler arasında yer almaktadır. Bu cins dünya üzerinde yaklaşık 150 tür ile temsil edilmektedir (Kirk ve ark., 2008).

Bu türe en yakın olan türler *H. miniata* (Fr.) P. Kumm. ve *H. helobia* (Arnolds) Bon' dır. Yakın olan her iki tür de kireçli topraklarda yetişmesi ile *H. calciphila*'dan ayrılırlar ve *H. calciphila* türü diğer iki türe göre daha küçük boyuttadır. Spor boyutları da diğer iki türlerden daha küçük olup bazidiyum boyutları ise *H. calciphila* türünde 40-100 x 7-10 µm, *H. miniata* türünde 35-50

x 10-11 µm ve *H. helobia* türünde ise 28-40 x 7-10 µm'dir (Breitenbach ve Kränzlin, 1991).

Bu çalışma sonucunda; *Hygrocybe calciphila* Arnolds Türkiye makrofungusları için yeni kayıt olarak ilave edilmiştir. Böylece ülkemizde *Hygrocybe* cinsine ait 15 olan takson sayısı (Sesli ve Denchev, 2014) 16'ya yükselmiştir.

Kaynaklar

- Akata, I., Uzun, Y., 2017. Macrofungi Determined in Uzungöl Nature Park (Trabzon). Trakya University Journal of Natural Sciences, 18(1): 15-24.
- Akçay, M.E., Uzun, Y. 2016. *Belonidium mollissimum* (Lachnaceae): Türkiye Mikotası için Yeni Bir Tür. Mantar Dergisi, 7(2), 118-121.
- Breitenbach, J., Kränzlin, F., 1991. Fungi of Switzerland. Vol. 3, Verlag Mykologia Lucerne, Switzerland.
- Buczacki, S., 1989. Fungi of Britain and Europe. William Collins Sons & Co Ltd. Glasgow. 320s.
- Demirel, K., Acar, İ., Ömeroğlu Boztepe, G., 2016. Lice (Diyarbakır) Yöresi Makrofungusları. Mantar Dergisi, 7(1): 29-39.
- Demirel, K., Uzun, Y., Keleş, A., Akçay, M.E., Acar, İ., (2017). Macrofungi of Karagöl-Sahara National Park (Şavşat-Artvin/Turkey). Biological Diversity and Conservation. 10/2: 32-40.
- Işık, H., Türkekul, İ., (2017). A new record for Turkish mycota from Akdağmadeni (Yozgat) province: *Russula decolorans* (Fr.) Fr. Epicr.. Anatolian Journal of Botany 1(1): 1-3.
- Kirk, P.M., Cannon, P.F., Minter, D.W., Stalpers, J.A., 2008. Dictionary of the Fungi, 10th ed. CABI, Wallingford, UK.
- Moser, M., 1983. Keys to Agarics and Boleti. Gustav Fischer Verlag, Stuttgart. 535.
- Sesli, E., Denchev, C.M., 2014. Checklists of the myxomycetes, larger ascomycetes, and larger basidiomycetes in Turkey. 6th edn. Mycotaxon Checklists Online (<http://www.mycotaxon.com/resources/checklists/sesli-v106-checklist.pdf>): 1-136.
- Sesli, E., Türkekul, İ., Akata, I., Niskanen, T., 2016. New records of Basidiomycota from Trabzon, Tokat, and İstanbul provinces in Turkey. Turkish Journal of Botany 40(5): 531-545.
- Sesli, E., Vizzini, A., 2017. Two new *Rhodocybe* species (sect. *Rufobrunnea*, Entolomataceae) from the East Black Sea coast of Turkey. Turk J Bot 41: 200-210.
- Solak, M.H., Işıloğlu, M., Erbil, K., Allı, H., 2015. Macrofungi of Turkey, Checklist Volume II, Üniversiteliler Ofset, İzmir.
- Uzun, Y., Acar, İ., Akçay, M.E., Kaya, A., 2017. Contributions to the macrofungi of Bingöl, Turkey. Turk J Bot, 41: 516-534.
- Uzun, Y., Demirel, K., (2017). A New *Mycena* Record for the Mycobiota of Turkey. Anatolian Journal of Botany 1(1): 9-11.